

andre, ſaa vilde det ſe i højeſte Grad beſynderligt ud, derſom det ſkulde lykkes diſſe to Mænd, der, efter hele Udvalgets og ſikkert efter Tingets Mening — ogſaa et Højremedlem har jo udtalt ſig derom — ſaa aabenbart have øvet Valgtryk over for diſſe Arbejdere, at undgaa Tiltale og Straf. Jeg tror nok, at alle ſaa ville være enige om, at Sol og Vind ikke ſkiftes lige ad Rettens Vej her i Landet. Men det, jeg gerne vilde ønske, at denne Indſtilling fra Udvalget kunde bane Vejen for, er, at vi i næſte Samling kunne enes her i Tinget om at gennemføre Forſlaget om hemmelig Afſtemning. Der er fra ikke ſaa Sider i de forſtellige Partier udtalt Duſtet om, at noget ſaadant kunde finde Sted. Man har beſlaget ſig over Valgtryk fra alle Sider; man har ſagt, at Arbejderne øve Valgtryk op. Jeg tror nu ikke derpaa. Arbejdernes Stilling er ikke ſaadan, at de kunne øve Valgtryk af nogen Betydning. Men ogſaa fra anden Side har man erklæret ſig villig til at gaa ind paa hemmelig Afſtemning. Jeg vil haabe, at vi maa blive enige om at indſtille diſſe Mænd til Underſøgelse og eventuel Straf, og at dette maa føre med ſig, at man erkender, at under de nuværende Forhold, politiske og økonomiſke, er det rigtigſt at ſaa en Lov om hemmelig Afſtemning, ſaaledes at enhver kan ſtemme frit og efter ſin Overbeviſning uden at blive økonomiſt ødelagt. Thi det haaber jeg, man kan blive enig om, at ſtulle vi have Valgret her i Landet, bør enhver, ſom har Valgret, kunne udøve denne, uden at riſikere at miſte ſit Arbejde eller det, han ſkal have for at opretholde ſig og ſine. Derfor haaber jeg, at man ad Nare maa kunne blive enig om hemmelig Afſtemning, ſaa vi kunne blive fri for den megen Tale om Valgtryk.

N. J. Larsen: Jeg ſkal ikke komme ind paa Spørgsmaalet om hemmelig Afſtemning, ſom ikke ligger for, og hvorom der turde være forſtellige Meninger i denne Sal. Jeg vil kun tillade mig at gøre et Par Bemærkninger i Anledning af det foreliggende Spørgsmaal, om der kan ſiges at have været udøvet nogen ulovlig Udſærb ved det ſidſte Valg i Satskøbing. Efter den højtærede Miniſters ret indødelkommende Stilling er det maatte overflødig at gaa ind paa Spørgsmaalet; men jeg tror, vi alle mere eller mindre have glemt, hvorledes Straffeloven egentlig trækker Grænsen mellem den lovlige og den forbryderſte Valgagitation. Der er ikke her Spørgsmaal om, hvad der er rigtigſt og ſmukt og hvad der er dabelværdigt, men om, hvad der er lovligt og

hvad den er ſtrafbart. For mig er der ikke Tvivl om, at Straffelovens § 113 ved ſit Forbud mod at købe Stemmer ſtempler i alt Fald nogle af de Handlinger ſom ſtrafbare, der have fundet Sted ved det ſidſte Valg i Satskøbing. Hvad der foregaaer efter et Valg, lægger jeg mindre Vægt paa, det har ingen ſelvſtændig Betydning; det har den Betydning ſom Indicier for, hvad man har ment med, hvad man har gjort for Valget. Det er Handlingen før Valget, det kommer an paa. Og naar nu Loven forbyder under ſtreng Straf, endog Forbedrings-husarbejde, at "købe" Stemmer, er aabenbart enhver Handling ſtrafbar, hvorved man tilbyder et økonomiſt Gode til en Vælger, naar han vil bruge ſin Stemme paa en vis Maade. Det er Lovens klare Mening, byttes det ikke at ſaa Vælgeren til at give ſin Stemme fra ſig paa en vis Maade, ſtraffes Handlingen ſom Forſøg paa Stemmekøb. Det er ſaa meget behynderligere, at man i vor Praksis har kunnet i den Grad, ſom Tilfældet er, glemme Grænserne mellem lovligt og ulovligt, ſom det viſer ſig af Motiverne til Straffeloven, at de Mænd, der udarbejdede og gav Loven, ikke vare i Tvivl om, at Stemmekøb under en hvilken ſom helſt Form var en Handling, der ſkulde rammes og rammes meget ſtrengt. Gennemlæſer man ſaaledes Betænkningen fra den Kommiſſion, der udarbejdede Straffeloven — en Kommiſſion, der beſtod af en Samling af udmærket dygtige Mænd, af hvilke vi have den Nære at have endnu en i vor Midte, det ærede Medlem fra Viborg (Klein) — vil man finde, at denne Kommiſſion motiverer Udlaſtet til Straffelovens nuværende § 113 paa følgende Maade — jeg ſkal tillade mig at oplæſe den ikke lange Motivering, ſom er meget ophylende for, hvad Straffelovgiverne have tænkt ſig ved deres Forbud mod Stemmekøb — Kommiſſionen udtaler bl. a. følgende: "Det er ikke blevet anſet for hertſigſtmaſſigt, nærmere at indlade ſig paa at beſtemme, naar et Køb af Stemmer ſkal anſes at have fundet Sted. At et ſaadant Køb kan ſkule ſig under forſtellige Former, er viſt nok; men det maa uden Tvivl overlades Domstolene (Nævningerne)" — man har tænkt ſig Sagen henlagt til Afgørelſe af Nævninger, naar vi en Gang ſit ſaadanne — "i de enkelte Tilfælde at afgøre, om til Ekſempel de Penge, der tilſhyneladende ere givne til Beværtning, til Befordring eller i Erſtattung for tabt Arbejdsfortjeneste o. ſ. v., ikke i Vikeligheden ere en Betaling for at ſtemme paa en vis Maade". Anvendes diſſe Udtalelſer paa den Praksis, ſom ſenere ofte har fundet Sted ved vore Valg, vil man